

Universitatea Tehnică a Moldovei

CONTROLUL ȘI ROLUL LUI ÎN ACTIVITATEA ÎNTREPRINDERII

Student:

Gîrlacu Alina

Conducător:

**Țurcan Rina
conf. univ., dr.**

Chișinău – 2021

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Inginerie Economică și Business
Departamentul Economie și Management

Admis la susținere

Șef departament:

Țurcan Rina, conf. univ. dr.

_____” _____ 2021

Controlul și rolul lui în activitatea întreprinderii

Teză de master

Student: Gîrlacu Alina, AA 192 M

Conducător: Țurcan Rina, conf. univ., dr.

Chișinău – 2021

REZUMATUL (ADNOTAREA)

la teza de master cu tema „Controlul și rolul lui în activitatea întreprinderii”, a studentei
grupeii AA -192 M, Gîrlacu Alina

Controlul activității în cadrul unei întreprinderi este o sarcină actuală și de mare valoare, atât pentru conducerea întreprinderii, cât și pentru angajații acesteia. De modul reușit de implementarea controlului în activitatea întreprinderii, depinde starea economică, competitivitatea, durabilitatea și prosperitatea entităților economice.

Teza de master este axată pe studiul și depistarea metodelor de perfecționare a controlului în activitatea Serviciului Fiscal de Stat. Teza constă din 3 capitole.

În capitolul I, „*Funcția de control la întreprindere*”, este descris detaliat funcția de control, al cărei scop de bază este urmărirea performanței și realizarea tuturor acțiunilor necesare pentru asigurarea obținerii rezultatelor dorite. În același timp, este redat importanța controlului în procesul de management. Primul capitol descrie în mare parte studiul din punct de vedere teoretic, dar și prezintă instrumentele utilizate pentru controlul organizațional.

Capitolul II, „*Analiza Serviciului Fiscal de Stat*”, prezintă o imagine reală a evoluției Serviciului Fiscal de Stat în ultimele decenii. La fel este redat importanța instituției la nivel național și evidențierea problemelor cu care confruntă întreprinderea în controlul activității sale. În acest capitol este descris situația reală a controlului și instrumentele curente utilizate de entitate pentru a-și atinge obiectivele stabilite. De asemenea este redată experiența Serviciului Fiscal de Stat privind implementarea instrumentelor de control organizațional.

În capitolul III, „*Opțiuni de îmbunătățire a controlului în cadrul Serviciului Fiscal de Stat*”, este descris evoluția monitorizării controlului, precum și practica internațională în această direcție și metodele utilizate. În același timp, este evidențiat importanța controlului în activitatea întreprinderii, care inevitabil duce spre creșterea economică durabilă. De asemenea, sunt prezentate soluțiile optime pentru realizarea eficientă a controlului intern în cadrul întreprinderii.

Concluziile prezintă succint principalele metode de implementarea controlului în activitatea întreprinderii pentru dezvoltarea economică și socială a entității publice. La fel sunt menționate problemele majore depistate pe tot parcursul studiului, privind impedimentele realizării unui control intern calitativ și eficient.

Cuvinte cheie: controlul, planificarea, organizarea, management, întreprindere.

ANNOTATION

**to the master thesis the topic „Control an its role in the activity of the enterprise”, written by
st. gr. AA -192 M, Gîrlacu Alina**

Controlling the activity within an enterprise is a current and valuable task, both for the management of the enterprise and for its employees. The economic condition, competitiveness, sustainability and prosperity of economic entities depend on the successful implementation of control in the activity of the enterprise.

The master's thesis is focused on the study and detection of methods for improving control in the activity of the State Fiscal Service. The thesis consists of 3 chapters.

Chapter I, "Enterprise control function", describes in detail the control function, the main purpose of which is to monitor performance and perform all necessary actions to ensure the desired results. At the same time, the importance of control in the magement process is emphasized. The first chapter largely describes the study from a theoretical point of view, but also presents the tools used for organizational control.

Chapter II, "Analysis of the State Fiscal Service", presents a real picture of the evolution of the State Fiscal Service in recent decades. It also shows the importance of the institution at national level and highlighting the problems faced by the company in the control of its activity. This chapter describes the actual control situation and the current tools used by the entity to achieve its objectives. The experience of the State Fiscal Service regarding the implementation of organizational control tools is also presented.

Chapter III, “Options for improving control within the State Tax Service”, describes the evolution of control monitoring, as well as the international practice in this direction and the methods used. At the same time, the importance of control in the activity of the enterprise is highlighted, which inevitably leads to sustainable economic growth. Also, the optimal solutions for the efficient realization of the internal control within the enterprise are presented.

The conclusions briefly present the main methods of implementing the contract in the activity of the enterprise for the economic and social development of the public entity. Likewise, the major problems identified throughout the study are mentioned, regarding the impediments to achieving a qualitative and efficient internal control.

Keywords: control, planning, organization, management, enterprise.

CUPRINS

INTRODUCERE	8
1. FUNCȚIA DE CONTROL LA ÎNTREPRINDERE	10
1.1 Funcția de control – Caracteristica generală	10
1.1.1 Nivelurile controlului	11
1.1.2 Etapele și elementele procesului de control	13
1.2 Sistemele și instrumentele controlului organizațional	16
1.3 Clasificarea controlului	19
1.3.1 Clasificarea controlului după forme	19
1.3.2 Clasificarea controlului după timp	21
2. ANALIZA SERVICIULUI FISCAL DE STAT	25
2.1 Rolul Serviciului Fiscal de Stat la nivel național	25
2.2 Structura Serviciului Fiscal de Stat	30
2.3 Analiza controlului la Serviciul Fiscal de Stat	35
3. OPȚIUNI DE ÎMBUNĂȚĂȚIRII CONTROLULUI ÎN CADRUL SERVICIULUI FISCAL DE STAT	39
3.1 Practica internațională în domeniul controlului	39
3.2 Strategiile de îmbunătățire a controlului	43
3.3 Metodele de perfecționare a controlului în cadrul Serviciului Fiscal de Stat	49
CONCLUZII	54
BIBLIOGRAFIE	56

INTRODUCERE

În decursul perioadelor istorice, în materialele de specialitate au confirmat faptul că problematica de cercetare a controlului este una din cele discutate subiecte. În antichitate, controlul era cunoscut prin verificarea încasărilor în bugetul de stat.

O mare parte a cercetătorilor în domeniu menționează performanțele drept măsură de control în cadrul sistemului descentralizat de luare a deciziilor. În același timp, ceilalți susțin că succesul unei întreprinderi oscilează în funcție de atitudinea persoanelor responsabile cu guvernanta față de evenimentele care au loc atât în interiorul, cât și în exteriorul ei. Mediul de control favorabil este necesar să contribuie la implementarea unui sistem de control bazat pe evaluarea performanței.

Cu ajutorul acestei forme de control, managerii asigură atingerea obiectivelor strategice și operaționale, instituțiile publice – acumularea și monitorizarea mijloacelor financiare, dar populația – liniștea și echilibru în viața cotidiană.

În același timp, se poate de menționat că, în economie, la fel ca în natură, reușesc să supraviețuiască și să aibă succes doar întreprinderile care au capacitatea de a se adapta mediului înconjurător. La baza acestei idei este teoria filozofului sociodawinist Herbert Spencer *survival of the fittest* (supraviețuirea celor mai tari).

Dezvoltarea continuă a mediului economic, implicațiile crizei economico – financiare asupra acestuia, a atras atenția cercetătorilor asupra transformărilor care au avut loc în țările din întreaga lume. Astfel pentru verificarea din punct de vedere cantitativ și calitativ, a modulului de realizarea atribuțiilor, înregistrarea fenomenelor de dezechilibru depistate este sarcina de bază a controlului. Controlul este activitatea prin care se verifică realizarea obiectivelor organizaționale exact în modul în care au fost planificate.

Pe parcursul mai multor ani, controlul a avut influență și în legislația din domeniul fiscal care a fost strâns legată de suveranitatea națională, datorită impactului pe care îl are asupra veniturilor, bugetelor și opțiunilor la nivel de politică. Politica fiscală nu își poate realiza pe deplin potențialul de contribui la menținerea și aprofundarea pieței unice și de a susține creșterea favorabilă incluziunii în state, din cauza unanimității.

Fiscalitatea este esențială pentru construirea unei piețe unice puternice și dinamice, care să sprijine întreprinderile, să atragă investitori și să fie în măsură să concureze cu cele mai puternice piețe globale. Pentru ca politica fiscală să fie respectată de contribuabili este necesar ca Serviciul Fiscal de Stat să realizeze un control riguros, însă pentru realizarea tuturor funcțiilor este important ca și în

cadrul întreprinderii să fie respectate regulile cu strictețe, pentru verificarea implementării acestora este necesar de realizat în permanență controlul intern.

Realizând un studiu al literaturii de specialitate atât naționale, cât și străine, se poate de menționat că aria de cunoaștere a subiectului dat este mare, ceea ce permite cercetarea controlului pentru îmbunătățirea domeniului selectat.

În lucrarea dată sunt menționate aspectele actuale ale implementării controlului eficient în activitatea întreprinderii. Conform studiului prezentat privind controlul de gestiune la nivel național și internațional, sunt descrise transformările Republicii Moldova la nivel social, politic și economic în conformitate cu internaționalizare la nivel mondial.

Reieșind din cele prezentate, **scopul** principal al tezei de master este de identificare rolul controlului în activitatea întreprinderii. Pentru realizarea acestui scop este necesar de rezolvat următoarele obiective:

1. Identificarea etapele și elementele procesului de control;
2. Depistarea sistemelor controlului organizațional;
3. Studiarea controlului după diferite tipuri de clasificări;
4. Analiza controlului la Serviciul Fiscal de Stat;
5. Cercetarea practicii internaționale în domeniul controlului;
6. Identificarea metodelor de perfecționare a controlului în cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

Motivația selectării temei respective a constituit actualitatea problemelor depistate în urma cercetării și încercarea de a depista etapele și elementele procesului de control, dar și dacă politicile fiscale curente contribuie la intensificarea controlului.

Structura tezei de master este diseminată pe parcursul a trei capitole, care sunt expuse logic, pornind de la aspectele de ordin teoretic care asigură clasificarea temei în spectrul general al ariei de cercetare și continuând cu cea de ordin empiric, care dețin rolul de cerceta aplicabilitatea modelelor teoretice în cadrul economiei actuale și strategiilor noi preluate ed politica fiscală.

Metodologia de investigație vizează abordările generale dar și cele specifice controlului de gestiune. Pe parcursul studiului a fost aplicată metoda dialectică cu elementele sale de bază și anume: inducție și deducție, analiză și sinteză, la fel și metodele specifice științelor economice: documentare, observare și comparare, grupare și selectare. La baza cercetării au servit actele legislative și normative în domeniul politicii fiscale din Republica Moldova, precum și studiile realizate de savanți și specialiști autohtoni și străini.

BIBLIOGRAFIE

1. BLAGORAZUMNAIA OLGA, STOICA CARMEN, *Principii și metode de administrare fiscală a impozitelor și taxelor*, România 2014, 101 p.
2. Comisia Europeană, *Procesul decizional mai eficient și mai democratic în domeniul politicii fiscale a Uniunii Europene*, Strasbourg 15.01.2019, 9 p.
3. DOBROTĂ GABRIELA, CHIRCULESCU MARIA FELICIA, *Fiscalitatea – actualitate și perspective*, Târgu Jiu 2011, 77 p.
4. OPREAN IOAN, *Control și audit intern*, Cluj – Napoca 2010, 14 p.
5. RAITA VIOREL GABRIEL, *Dezvoltări și aprofundări privind rolul contabilității în combaterea evaziunii fiscale*, teza de doctor, Cluj – Napoca 2020, 35 p.
6. SIREȚEANU VERONICA, *Perfecționarea administrării fiscale în Republica Moldova în contextul armonizării cu standardele Uniunii Europene*, teza de doctor, Chișinău 2019, 83 p.
7. ȘUȘNEA FLORENTINA, *Optimizarea și planificarea fiscală la nivel național și al Uniunii Europene*, teza de doctor, București 2016, 20 p.
8. VĂCĂREL IULIAN, *Tendențe în evoluția sistemelor fiscale ale țărilor membre ale OCDE, Uniunii Europene și României*, 340 p.
9. Parlamentul Republicii Moldova, *Codul Fiscal*, nr. 1162- XIII din 24.04.1997, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 62/522 din 18.09.1997.
10. Legea nr. 264 din 08.11.1994, *Privind taxa pe valoarea adăugată*, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 10 din 17.02.1995.
11. Legea nr. 1214 din 08.11.1994, *Privind impozitul pe beneficiul întreprinderilor*, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1 din 30.01.1993.
12. Legea nr. 81 din 18.03.2004, *Cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător*, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 64- 66 din 23.04.2008.
13. Hotărârea Guvernului nr. 500 din 01.07.2014, *Cu privire la aprobarea stemei, drapelului și Regulamentului de utilizare a stemei și a drapelului Serviciului Fiscal de Stat*, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 174-177 din 04.07.2014.
14. Hotărârea Guvernului nr. 395 din 05.06.2017, *Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat*, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 181-189 din 09.06.2017.

15. *Control de gestiune, rol și principii*, [citată 11.12.2020]. Disponibil <https://www.proiecte.ro/contabilitate/controlul-de-gestiune-rol-si-principii-36044>
16. *Controlul, funcție a managementului*, [citată 20.12.2020]. Disponibil <https://www.creeaza.com/referate/management/CONTROLUL-FUNCTIE-A-MANAGEMENT311.php>
17. *Funcția de control a managementului*, [citată 20.12.2020]. Disponibil <https://conspecte.com/Management/funcția-de-control-a-managementului.html>
18. *Funcția de control*, [citată 21.12.2020]. Disponibil <https://www.stiucum.com/management/management-general/Funcția-de-control33658.php>
19. *Funcția de control*, [citată 05.12.2020]. Disponibil <https://www.rasfoiesc.com/business/management/Funcția-de-control91.php>.
20. *Funcția de control*, [citată 20.12.2020]. Disponibil <https://www.scribub.com/management/FUNCTIA-DE-CONTROL651792015.php>
21. *Noutăți privind implementarea sistemului de control intern / managerial*, [citată 05.04.2021]. Disponibil http://www.isjsalaj.ro/scim/OSGG_400-SCIM-prezentare.pdf.
22. *Pagina oficială a Biroului Național de Statistică*, [citată 10.03.2021]. Disponibil <https://statistica.gov.md/>
23. *Pagina oficială a Serviciului Fiscal de Stat*, [citată 10.12.2020]. Disponibil <https://sfs.md/ro>